

PEDAGOGIK INNOVATSION KLASTER TIZIMIDA AKADEMIK MOBILLIK.

Abdullayeva O'g'iloy Rustamjon qizi

*Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti Pedagogika fakulteti Pedagogika va
psixologiya yo'nalishi 2-bosqich talabasi*

Anotatsiya: Akademik mobillik zamonaviy ta'limning hal qiluvchi jihati bo'lib, talabalar va o'qituvchilarga yangi tajriba va istiqbollarni olish imkoniyatlarini beradi. Pedagogik statsionar Klaster tizimi-bu kommunal hayot va o'rganishni ta'kidlaydigan ta'lim modeli. Ushbu maqola pedagogik statsionar Klaster tizimidagi akademik harakatchanlikning afzalliklarini o'rganadi va bunday harakatchanlikni engillashtirish yo'llarini taklif qiladi.

Kalit so'zlar: Akademik mobillik, pedagogik statsionar Klaster tizimi, ta'lim, almashinuv dasturlari, hamkorlik

Akademik mobillik zamonaviy ta'limning muhim jihatiga aylandi, bu talabalar va o'qituvchilarga yangi tajriba va istiqbollarga ega bo'lish uchun turli muassasalar va o'quv muhitlari o'rtasida harakat qilish imkonini beradi. Pedagogik statsionar Klaster tizimi so'nggi yillarda tobora ommalashib borayotgan kommunal hayot va o'rganishni ta'kidlaydigan ta'lim modelidir. Ushbu maqola pedagogik statsionar Klaster tizimidagi akademik harakatchanlikning afzalliklarini o'rganadi va bunday harakatchanlikni engillashtirish yo'llarini taklif qiladi.

Pedagogik statsionar Klaster tizimidagi akademik harakatchanlikning afzalliklari va muammolarini o'rganish uchun biz tegishli tadqiqotlar va maqolalarning adabiyotlarini ko'rib chiqdik. Shuningdek, biz pedagogik statsionar Klaster tizimidagi akademik mobillik dasturlarida ishtirok etgan talabalar va o'qituvchilarni ushbu dasturlarning afzalliklari va muammolari bo'yicha o'z nuqtai nazarlarini o'rganish uchun so'rov o'tkazdik.

Ilmiy adabiyotlarda "klaster" tushunchasi borasida bildirilgan fikrlardan kelib chiqqan holda biz "pedagogik ta'lim klasteri" tushunchasiga quyidagicha ta'rif berishni taklif qilamiz: Pedagogik ta'lim klasteri – muayyan jug'rofiy hududning raqobatbardosh pedagog kadrlarga bo'lgan ehtiyojlarini qondirish maqsadida bir-biri bilan uzviy aloqadagi teng huquqli alohida sub'ektlarning, texnologiya va inson resurslarining integratsiyalashuvini kuchaytiruvchi mexanizm.

O'zbekiston sharoitida pedagogik ta'lim klasterining sub'ektlari sifatida pedagogik ta'lim klasteri sub'ektlari sifatida muassasalarning ta'limiy, ilmiy, uslubiy faoliyatining sifatini oshirishga xizmat qiladigan barcha davlat va nodavlat tashkilotlarini pedagogik ta'lim klasterining sub'ektlari deb tushunish mumkin. Klaster modeli har biri alohida faoliyat olib borayotgan sub'ektlarni umumiy maqsad atrofida birlashtiradi va ayni paytda, har bir sub'ekt umumiy maqsaddan kelib chiqqan holda xususiy manfaatdorlikda ish yuritadi. Klaster modeli sub'ektlari

bir-birini qo'llab quvvatlaydi va nazorat qiladi, har biri alohida klasterning ma'naviy va intellektual maydonini yaratadi, o'zaro ijtimoiy ta'siri hamda ahamiyatini kengaytiradi

Bizning adabiyotlarni ko'rib chiqishimiz va so'rovnomalarga javoblarimiz shuni ko'rsatadiki, pedagogik statsionar Klaster tizimidagi Akademik mobillik bir nechta foyda keltiradi. Talabalar uchun u turli madaniyatlar, ta'lim tizimlari va o'qitish usullari haqida ma'lumot olish imkoniyatlarini taqdim etadi. Shuningdek, u talabalarga yangi ko'nikmalarni rivojlantirishga va dunyo haqidagi tushunchalarini kengaytirishga yordam beradi. O'qituvchilar uchun Akademik mobillik turli muassasalardagi hamkasblar bilan hamkorlik qilish, ilg'or tajribalar bilan bo'lishish va yangi pedagogik yondashuvlarni ishlab chiqish imkoniyatini berishi mumkin.

Shu bilan birga, pedagogik statsionar Klaster tizimidagi Akademik mobillik ham bir nechta muammolarni keltirib chiqaradi. Bularga til to'siqlari, madaniy farqlar va mobillik dasturlari davomida olingan akademik kreditlarni o'tkazish bilan bog'liq ma'muriy qiyinchiliklar kiradi. Bundan tashqari, ba'zi talabalar va o'qituvchilar pedagogik statsionar Klaster tizimining kommunal hayot va o'quv muhitiga moslashishni qiyinlashtirishi mumkin.

Akademik harakatchanlik talabalar, tadqiqotchilar va o'qituvchilarning akademik va kasbiy tajribalarini oshirish maqsadida turli xil ta'lim muassasalari va geografik joylar o'rtasida harakatlanishini anglatadi. Akademik harakatchanlik tushunchasi ko'pincha pedagogik innovatsiyalarni rivojlantirishning muhim omili sifatida qaraladi, chunki u institutlararo hamkorlik va bilim va ilg'or tajriba almashish imkoniyatini beradi.

Pedagogik innovatsiyalarning Klaster tizimi deganda o'qitish va o'qitish natijalarini yaxshilashga qaratilgan tashabbuslar bo'yicha hamkorlik qiladigan ta'lim muassasalari va tashkilotlari tarmog'i tushuniladi. Ushbu klasterlar mintaqaviy yoki tematik asosda bo'lishi mumkin va ular ko'pincha universitetlar, maktablar, ilmiy-tadqiqot institutlari va nodavlat tashkilotlar kabi bir nechta manfaatdor tomonlarni jalb qiladi.

Akademik harakatchanlik sharoitida pedagogik innovatsiyalarning Klaster tizimi bir qator afzalliklarni taklif qilishi mumkin. Masalan:

1. Hamkorlikning kuchayishi: pedagogik innovatsiyalarni ilgari surishning umumiy maqsadi bo'lgan turli muassasalar va tashkilotlarni birlashtirib, Klaster tizimi hamkorlik qilish va tajriba almashish uchun imkoniyatlar yaratishi mumkin.

2. O'quv tajribalarini diversifikatsiya qilish: Klaster tizimidagi akademik harakatchanlik talabalar va o'qituvchilarga turli xil o'qitish va o'qitish yondashuvlarini boshdan kechirishga va turli xil madaniy va lingvistik kontekstlarga ta'sir o'tkazishga imkon beradi.

3. Kengaytirilgan tadqiqot imkoniyatlari: akademik harakatchanlik orqali tadqiqotchilar yangi ma'lumotlar manbalari va hamkorlariga kirishlari va pedagogik

amaliyotlarning turli kontekstlarda qanday farq qilishi haqida tushunchaga ega bo'lishlari mumkin.

4. Kasbiy rivojlanish: o'qituvchilar uchun akademik harakatchanlik yangi o'qitish usullarini o'rganish va o'z fanlari bo'yicha ko'nikma va bilimlarini oshirish imkoniyatlarini taklif qilishi mumkin.

Akademik harakatchanlikni pedagogik innovatsiyalarning Klaster tizimiga samarali integratsiyalashuvini ta'minlash uchun hamkorlik uchun aniq maqsadlar va tuzilmalarni belgilash, mobillik tashabbuslarida ishtirok etayotganlarni etarli resurslar va qo'llab-quvvatlash muhimdir. Bundan tashqari, ochiqlik va xilma-xillikka hurmat madaniyatini tarbiyalash muhimdir, chunki bu fikr almashish va yangi pedagogik yondashuvlarni rivojlantirishga yordam beradi.

Muhokama:

Qiyinchiliklarga qaramay, pedagogik statsionar Klaster tizimidagi Akademik mobillikzamonaviy ta'limning muhim jihati hisoblanadi. Bunday harakatchanlikni engillashtirish uchun muassasalar milliy va xalqaro miqyosda boshqa muassasalar bilan hamkorlik va almashinuv dasturlarini o'rnatishi mumkin. Shuningdek, ular talabalar va o'qituvchilarning mobillik dasturlarida ishtirok etishlari uchun stipendiyalar va grantlar kabi moliyaviy yordam ko'rsatishlari mumkin. Bundan tashqari, muassasalar mobillik dasturlari davomida olingan akademik kreditlarning tan olinishi va tegishli ravishda o'tkazilishini ta'minlash uchun siyosat va protseduralarni ishlab chiqishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR:

Xulosa qilib aytganda, pedagogik statsionar Klaster tizimidagi Akademik mobillik talabalar va o'qituvchilarga juda ko'p foyda keltiradi. Shu bilan birga, u bunday dasturlarning muvaffaqiyatini ta'minlash uchun hal qilinishi kerak bo'lgan bir nechta muammolarni keltirib chiqaradi. Institutlar hamkorlik va almashinuv dasturlarini o'rnatish, moliyaviy ko'mak ko'rsatish va pedagogik statsionar Klaster tizimida akademik harakatchanlikni engillashtirish uchun siyosat va protseduralarni ishlab chiqish uchun ishlashi kerak. Ushbu chora-tadbirlar amalga oshirilganda, Akademik mobillikzamonaviy ta'limning hal qiluvchi jihati bo'lib qolishi mumkin, bu talabalar va o'qituvchilarga o'rganish, o'sish va muvaffaqiyatga erishish imkoniyatlarini beradi.

ADABIYOTLAR:

1. Шамова Т.И. Кластерный подход к развитию образовательных систем // Взаимодействия образовательных учреждений и институтов социума в обеспечении эффективности, доступности и качества образования региона: Материалы 10 Международного образовательного форума (Белгород. 24–26 окт. 2006 г.): в 2 ч. / БелГУ, МПГУ, МАНПО; отв.

ред. Т.М. Давыденко, Т.И. Шамова. Белгород: Издательство БелГУ, 2006. Ч. 1. С.25

2. Беспалова Л. Что такое кластер? [Электронный ресурс] // URL: <http://siok.rightside.ru/siok/2009-12-01-06-24-41>. Загл. с экрана.

3. Осечкина Л.И. Кластерный подход как условие повышения эффективности деятельности вуза // Высшее образование в России. 2012. №8-9. С. 75. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/klasternyy-podhod-kak-usloviye-povysheniya1effektivnosti-deyatelnosti-vuza>

4. Сидорин А.В. Система формирования кадрового потенциала высокотехнологичных отраслей промышленности на основе кластерного подхода // Интернет-журнал «Науковедение». 2012. №4. С. 3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sistema-formirovaniya-kadrovogo-potentsialavysokotehnologichnyh-otrasley-promyshlennosti-na-osnove-klasterного-podhoda>

5. Портер М. Конкуренция. Киев: «Вильямс», 2001. 208 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/505299/>

6. Давыдова Н.Н., Игошев Б.М. и др. Образовательный кластер как системообразующий компонент региональной модели непрерывного педагогического образования // Педагогическое образование в России. 2014. № 10. С. 75. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/obrazovatelnyy-klaster-kaksistemoobrazuyuschiy-komponent-regionalnoy-modeli-nepreryvnogo-pedagogicheskogo-obrazovaniya>

7. Захидов Г.Э. Метод организации и управления производством кластерным методом. Т.: Фан, 2016. 160 с. URL: <http://isbn.natlib.uz/uz-LatnUZ/Search/Search?page=29&size=10&type=8>.